

REPUBLIKA HRVATSKA

aem Agencija za
elektroničke medije

KLASA: 612-12/11-06/0014

URBROJ: 567-02/01-11-04

Zagreb, 22. prosinac 2011.

Vijeće za elektroničke medije u sastavu Zdenko Ljevak, predsjednik Vijeća te Damir Hajduk, Zdravko Kedžo, Olga Ramljak i Marija Udiljak, kao članovi Vijeća, u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti radi nadzora nad radom nakladnika televizije RTL Hrvatska d.o.o. Zagreb, na temelju članka 69. stavka 1. podstavka 6., 12. i 15. Zakona o elektroničkim medijima („Narodne novine“ broj 153/09. i 84/11; dalje ZEM) na 87-11 sjednici održanoj 22. prosinca 2011. godine donijelo je

ODLUKU

- I. Nakladniku RTL HRVATSKA d.o.o. iz Zagreba izriče se **OPOMENA** zato što je promijenio programsku osnovu za više od 10% njezinog sadržaja bez pribavljene prethodne suglasnosti Vijeća za elektroničke medije.
- II. Nalaže se nakladniku RTL HRVATSKA d.o.o. Zagreb da u roku od trideset (30) dana uskladi emitiranje programa s programskom osnovom iz 2005. za koju ima suglasnost Vijeća za elektroničke medije.

Obrazloženje

Vijeće za elektroničke medije (dalje: VEM) je 5. listopada 2010. zaprimilo zahtjev nakladnika televizije RTL Hrvatska d.o.o. Zagreb za davanjem suglasnosti za promjenu, odnosno dopunu programske osnove sukladno članku 23. stavku 5. ZEM-a.

Provedenim postupkom analize utvrđeno je da nakladnik već emitira program temeljem programske osnove iako nije dobio suglasnost VEM-a te su u dostavljenom prijedlogu utvrđena znatna odstupanja (osobito u Informativnom programu) te je slijedom toga 26. studenoga 2010., naloženo nakladniku aktom KLASA: 612-12/10-06/0121 URBROJ: 567-02/10-02 da u roku od trideset dana dostavi programsku osnovu usklađenu s odredbama Zakona o elektroničkim medijima i programskom osnovom iz 2005. sukladno odluci VEM-a KLASA: 612-12/04-06-13 URBROJ: 567-05/01-03 od 2. ožujka 2005.

Nakladnik se 22. prosinca 2010. godine obratio VEM-u te tražio dodatna pojašnjenja vezana za traženje o usklađivanju programske osnove.

VEM je, 23. prosinca 2010., odgovorilo nakladniku dopisom KLASA: 612-12/10-06/0121 URBROJ: 567-02/10-04 te ga je u bitnome izvijestilo *kako je VEM u posljednjih godinu dana više puta pisano i na sastancima izrazilo nakladniku svoje primjedbe vezano za neusklađenost važeće programske*

osnove RTL Hrvatska iz 2005. godine s programskom osnovom i shemom koja je u primjeni u programu RTL-a. Smatrali smo da je tijekom te komunikacije jasno dano do znanja da program RTL-a mora doživjeti značajnije, a ne samo kozmetičke promjene, te je stoga VEM produžavalo vrijeme prilagodbe uvažavajući složenost postupka pripreme i proizvodnje televizijskog programa. U obrazloženju dopisa tvrdite da do promjene dolazi, jer je VEM drugačije kategoriziralo programske sadržaje, što je netočno jer je upravo RTL sponzoriranjem tih programa promijenio njihovu kategoriju. Isto tako u svojem obrazloženju prešućujete prekid emitiranja ostalih programa zbog čega je došlo do značajnog smanjenja količine informativnog programa u odnosu na važeću programsku osnovu iz 2005. godine. Pri tome treba reći da je sukladno članku 23. ZEM-a pravo i obveza svakog nakladnika da za promjenu ili dopunu programske osnove, temeljem koje je dobivena koncesija, a koja se odnosi na više od 10% njezinog sadržaja, prethodno zatraži odobrenje od VEM-a što ste vi propustili učiniti, jer već emitirate program po novoj programskoj osnovi. U postupku odobravanja VEM procjenjuje stvarnu razinu promjena i njezin utjecaj u odnosu na programsku osnovu temeljem koje je dobivena koncesija imajući prije svega na umu zaštitu interesa javnosti. Pri tome se ne može dopustiti smanjivanje programskih obveza na zakonski minimum i derogacija postupka javnog natječaja na kojem je dobivena koncesija na temelju bitno drugačije programske osnove.

RTL Hrvatska d.o.o. Zagreb dostavio je VEM-u 7. siječnja 2011. očitovanje u kojim iznosi svoje stavove i mišljenja, ali ne i traženu programsku osnovu prema aktu KLASA: 612-12/10-06/0121 URBROJ: 567-02/10-02 od 26. studenoga 2010. VEM je o nakladnikovim navodima iz tog podneska raspravljalo te, 19. siječnja 2011., zaključilo da se zahtjev za izmjenama i dopunama programske osnove ne usvaja. Naime, VEM u postupku davanja suglasnosti za izmjene i dopune programske osnove razmatra prijedloge s obzirom na programsku osnovu i minimalne uvjete utvrđene u ZEM-u na temelju koje je dana koncesija te je slijedom toga, u postupku razmatranja i ocjenjivanja predloženih izmjena programske osnove utvrđeno je da predložena programska osnova u značajnom dijelu dokida programsku osnovu iz 2004. na temelju koje je dana koncesija za obavljanje djelatnosti televizije nakladniku RTL Hrvatska d.o.o. te onu iz 2005. za koju je VEM dalo suglasnost.

Temeljem utvrđenog činjeničnog stanja i navedenih dokaza VEM je na 06-11 sjednici održanoj 19. siječnja 2011. na temeljem članka 69. stavka 1. podstavka 15. ZEM-a, članka 229. stavka 1. podstavka 3. Prekršajnog zakona („Narodne novine“ broj 107/07) izreklo prekršajni nalog KLASA: 612-12/10-06/0120 URBROJ: 567-11-07 zbog nepostupanja propisanim člankom 23. stavkom 5. ZEM-a i kažnjivo po članku 82. stavku 1. podstavku 10. i stavku 2. ZEM-a.

Nakladnik je nakon izrečenog prekršajnog naloga, 1. lipnja 2011., dostavio novi zahtjev za davanjem suglasnosti za promjenom programske osnove temeljem članka 23. stavka 5. ZEM-a. Napravljena je analiza te je VEM o navedenom zahtjevu odlučio aktom KLASA: 612-12/11-06/0014 URBROJ: 567-02-11-02 od 18. srpnja 2011. u kojem je naveo:

ZEM-om su uređena prava, ali i obveze i odgovornosti pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost pružanja audio i audiovizualnih medijskih usluga i usluga elektroničkih publikacija, te interes Republike Hrvatske u području elektroničkih medija. Institucija koja štiti interese Republike Hrvatske na području elektroničkih medija je VEM. VEM obavlja svoju funkciju kao samostalno regulatorno tijelo.

U opisu djelatnosti VEM-a propisanim člankom 68. ZEM-a, između ostalog, stoji da VEM osigurava nadzor nad provedbom odredbi o programskim načelima i obvezama utvrđenim ovim i posebnim zakonom, provodi postupak utvrđivanja nepoštivanja ili kršenja odredbi ovoga Zakona, donosi preporuke vezane za provedbu ovog Zakona, potiče samoregulaciju i koregulaciju radi provedbe Zakona i dr.

RTL Hrvatska d.o.o. televizijski je nakladnik u Republici Hrvatskoj od travnja 2004. godine, a Odluka o suglasnosti za promjenu programske sheme, u odnosu na onu temeljem koje je donijeta odluka o

dodjeli koncesije, donijeta je u ožujku 2005. godine. Novi zahtjev za promjenu programske osnove podnesen je u listopadu 2010. Analizirajući tada dostavljenu programsku osnovu ustanovljeno je kako nakladnik, u vrijeme kada ponosi zahtjev za dobivanjem suglasnosti radi prema istoj i time krši članak 23. stavak 5. ZEM-a. S obzirom da nakladnik nije poduzeo ništa na upozorenja Vijeća za elektroničke medije da uskladi emitiranje s važećom programskom osnovom jer krši ZEM, Vijeće je izreklo prekršajni nalog.

Uvidom u novi zahtjev, te na temelju analize programske osnove RTL Hrvatska d.o.o. koja je obavljena u periodu od 16. do 22. svibnja 2011. utvrđena su velika odstupanja u udjelu informativnog programa, u usporedbi s podacima iskazanim u 2005. godini. Naime, gledateljima se osim emisija RTL vijesti i RTL danas ne pruža niti jedna druga emisija informativnog karaktera i time su gledatelji i dalje uskraćeni. Uvidom u analizu ustanovljena je zastupljenost informativnog programa u udjelu od 8,61%, dok u predloženoj novoj programskoj osnovi navodi se udio informativnog programa od 9,1%. Ovdje moramo napomenuti kako emisije koje imaju sponzore ne mogu nikako biti uvrštene u informativni program jer se u protivnom krši članak 17. stavak 4. ZEM-a.

Dio promjena nisu odraz promjena u sadržaju, nego u načinu prikazivanja podataka na papirima. Prema predloženoj programskoj osnovi smanjio bi se udio zabavnih sadržaja za 22%, sa 73% na 51% u usporedbi s programskom osnovom iz 2005. Međutim, riječ je o drugačijem svrstavanju dijelova programa u pojedine sadržajne kategorije. Filmove nakladnik sada svrstava u kategoriju sadržaja iz umjetnosti i kulture i to u udjelu od 18,3%. Kada se ta kategorija pridoda zabavnom programu dobije se udio od 69,3%. Ako se tomu pridoda i predloženih 1% dokumentarnih sadržaja, dobije se ukupno 70,3% programa koji se ranije zajednički svrstavao u serijski, zabavni i filmski te zajedno iznosio 73% (sadašnja važeća programska osnova iz 2005.).

U prilog gore navedenoj tvrdnji ide i podatak da se u predloženim promjenama programske osnove prikazalo da dječjeg programa neće biti, međutim, iz programske sheme vidljivo je da će se i dalje emitirati crtani filmovi na isti način, u jutarnjem terminu, kao što se i sada emitiraju, ali se oni sada ne prikazuju izdvojeno, nego čine dio zabavnog programa.

Nakladnik je u dokumentaciji iz 2005. objedinjeno prikazao filmski, serijski i zabavni program, zbrojivši udjele, pri čemu je dobio 73% na tjednoj bazi. Zbroj udjela, temeljem izračuna Vijeća, filmskog, serijskog i zabavnog programa u razdoblju od 16. do 22. svibnja 2011. iznosi 66,37 % na tjednoj bazi. Riječ je o odstupanju od 6,63%.

Ukupna audiovizualna komercijalna komunikacija predviđena je u udjelu od 20,5%. Na temelju provedene analize zaključeno je da na taj dio programa sada otpada oko 22%.

RTL Hrvatska d.o.o. je 2009. godine navela da u svom programu ima 31,3% sadržaja vlastite proizvodnje, te 41,5% europskih audiovizualnih djela. Predložene promjene ukazuju na to da u ovim segmentima nisu planirane značajnije promjene, te, kada je riječ o vlastitoj proizvodnji, ostaje se na sadašnjoj minimalnoj razini.

Nakon svega navedenog ističemo kako Vijeće za elektroničke medije, sukladno zakonskim ovlastima, procjenjuje stvarnu razinu promjena i njihov utjecaj u odnosu na programsku osnovu temeljem koje je dobivena koncesija, te odobrenja promjene programske osnove iz 2005. imajući prije svega na umu zaštitu interesa javnosti. Pri tome se ne može dopustiti smanjivanje programskih obveza na zakonski minimum i derogacija postupka javnog natječaja na kojem je dobivena koncesija, te je zaključeno da se zahtjev za izmjenama i dopunama programske osnove ne može usvojiti.

Slijedom navedenog, Vijeće za elektroničke medije nalaže televizijskom nakladniku RTL Hrvatska d.o.o. da obvezno do početka jesenske sheme, a najkasnije do 30. rujna 2011. uskladi emitiranje programa s programskom osnovom za koju ima dopuštenje Vijeća.

Nakladnik RTL Hrvatska d.o.o. Zagreb se podneskom od 13. listopada 2011. očitovao na navedeni akt VEM-a. Po zaprimanju tog podneska napravljena je nova analiza programa gdje je analiziran programa u dane 14. i 15. listopada 2011. (petak i subota). Analiza je pokazala odstupanja unutar programskih kategorija u odnosu na programsku osnovu iz 2005. Odstupanja su u kategorijama informativni, zabavni i dječji program. U dokumentaciji iz 2005. nakladnik navodi da će informativni program činiti 18 posto, dječji program 9 posto, a zabavni program 73 posto.

Analizom je utvrđeno da program nakladnika RTL Hrvatska d.o.o. nije u skladu s programom koji je obrazložen u dokumentaciji iz 2005. godine. Sadržaji koji potpadaju u informativni, zabavni i dječji program u programu RTL televizije zastupljeni su u manjem udjelu od onih koji su navedeni u programskoj osnovi iz 2005. godine: u informativnom programu odstupanje je 12%, u zabavnome 7%, a u dječjem između 3 i 6%. Navedena odstupanja predstavljaju više od 10 posto programske osnove (Zakon o elektroničkim medijima, članak 23. st. 5.).

Sastavni dio programske osnove programska shema kojom se, sukladno odredbi članka 11. Zakona o elektroničkim medijima („Narodne novine“ broj 122/03., 79/07., 32/08. i 65/09), odnosno članka 23. stavka 1. ZEM-a određuje:

- vrsta audiovizualnog ili radijskog programa, odnosno njihovo razvrstavanje u pojedine skupine,
- predviđeni kvantitativni razmjer između pojedinih skupina sadržaja,
- predviđeni maksimalni opseg oglasnih sadržaja,
- predviđeni opseg vlastitih i udio hrvatskih audio i audiovizualnih djela.

te slijedom toga VEM nikada nije nalagalo nakladnicima u koju skupinu sadržaja treba staviti pojedini program, već je to u okviru uredničke odgovornosti obveza nakladnika.

Vezano za dostavljeno očitovanje nakladnika o širem tumačenju odredaba Direktive 2007/65/EZ, tj. Konvencije o prekograničnoj televiziji valja naglasiti da je nakladnik o stavovima VEM-a vezno za tumačenje navedene Direktive upoznat na sastancima održanim u listopadu i studenome 2009. Tada je, nakladnik, od strane VEM-a bio zamoljen da u primjermom roku dostavi prijedloge na koji će način riješiti pitanje udjela informativnog programa, a isto je učinio svojim dopisom tek 5. listopada 2010. gotovo godinu dana nakon sastanka za koje vrijeme nije po ovoj osnovi bio sankcioniran. Očito je dakle da VEM nije primijenilo restriktivne mjere niti stvaralo pravnu nesigurnost među nakladnicima.

Prije svega važno je istaknuti kako je odredbom članka 17. stavka 4. ZEM-a određeno da *vijesti i informativni program ne smiju biti sponzorirani*. VEM nije imalo potrebu za sankcioniranjem nakladnika iz razloga što smatra da te emisije (tzv. infotainment) nikako ne pripadaju u informativni program.

Što se pak tiče tumačenja pojma informativnog programa kroz Objasnidbeni sadržaj Konvencije, nakladnik je izravno svrstao i tzv. infotainment emisije u informativni program. Međutim, nakladnik nigdje ne spominje točku 240., 241. i 242. Objasnidbenog sadržaja. Uzimajući u obzir definiciju da se pod programima o aktualnim događajima imaju smatrati isključivo programi vezani uz vijesti, poput komentara na vijesti, analize razvoja vijesti te političke stavove o događajima iz vijesti, u potpunosti je jasno kako je definicija iz Konvencije, tj. Objasnidbenog sadržaja u biti jednaka definiciji iz članka 17. stavka 4. ZEM-a, da *vijesti i informativni program ne smiju biti sponzorirani*. Dakle, pojam *informativni program* iz ZEM-a istovjetan je pojmu *programa o aktualnim događajima (current affairs programmes)*.

Važno je za istaknuti i točku 291. Objasnidbenog sadržaja koja govori upravo o zabrani sponzoriranja vijesti i informativnog programa. Tako da navedena točka odražava poseban interes država članica Vijeća Europe da se osigura pluralizam izvora informacija i neovisnosti programa vijesti i programa o aktualnim događajima i zabrana sponzoriranja takvih programa.

Prema odredbi članka 21. stavka 2. ZEM-a („Narodne novine“ broj 122/03., 79/07., 32/08. i 65/09), koji je bio na snazi 2005. godine, odnosno članka 17. stavka 4. ZEM-a informativni program i vijesti ne smiju biti sponzorirani. Stoga uračunavanje audiovizualne komercijalne komunikacije u informativni program nije u skladu s zakonskim odredbama.

Kako je člankom 23. stavkom 5. ZEM-a propisano da za promjenu, odnosno dopunu programske osnove iz stavka koja se odnosi na više od 10% njezinog sadržaja na temelju kojeg je dana koncesija, nakladnik televizije i/ili radija mora pribaviti prethodnu suglasnost VEM-a, a kako VEM, sukladno zakonskim ovlastima, procjenjuje stvarnu razinu promjena programske osnove temeljem koje je dana koncesija, te odobrenja promjene programske osnove iz 2005., imajući prije svega na umu zaštitu interesa javnosti. Zaštita interesa javnosti razlog je zbog kojeg se ne može dopustiti smanjivanje programskih obveza na zakonski minimum što bi dovelo do derogacije postupka javnog natječaja davanja koncesije za pružanje medijske usluge televizije.

S obzirom na to nakladnik, protivno aktima Vijeća za elektroničke medije KLASA: 612-12/10-06/0121 URBROJ: 567-02/10-02 od 26. studenoga 2010. i KLASA: 612-12/11-06/0014 URBROJ: 567-02-11-02 od 18. srpnja 2011., nije uskladio emitiranje televizijskog programa s programskom osnovom iz 2005. za koju je pribavio suglasnost Vijeća, na temelju odredbe članka 69. stavka podstavka 6., 12. i 15., a u svezi s člankom 23. Stavkom 5. ZEM-a odlučeno je kao u izreci ove odluke.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ove odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka odluke. Tužba se predaje ili šalje neposredno Upravnom sudu Republike Hrvatske u Zagrebu, a može se podnijeti i na zapisnik kod redovnog suda nadležnog za obavljanje pravne pomoći.

PREDSJEDNIK VIJEĆA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE

Zdenko Ljevak, dipl. ing.

DOSTAVITI:

1. RTL Hrvatska d.o.o., Krapinska 45
10 000 Zagreb (s povratnicom)
2. Pismohrana, o v d j e

